

ఆ ఆర్థిక మంత్రి సమావేశంలో కీలకంగా అందుపడదేశ అకౌంటెంట్ జనరల్ ఖరారు చేసిన లెక్కలు ప్రకారం 2022-23 ఆర్థిక సంవత్సరానికి గాను రెవెన్యూలోటు రూ. 43,488కోట్లు, ప్రవృత్తాలోటు రూ. 52,509 కోట్లుగా చెప్పుడం జరిగింది. రెవెన్యూలోటు, ప్రవృత్తాలోటు వరుసగా 3.3 శాతంగాను, 3.98 శాతంగాను ఉన్నాయి. 2024-25 ఆర్థిక సంవత్సరానికి, రూ. 2,94,427.25కోట్లు కి ప్రతిపాదించారు. ఇందులో రెవెన్యూ వ్యయం అంచనా రూ. 2,35,916 రెట్లూగా, మూల ధన వ్యయం అంచనా 32,712,84 కోట్లు గాను, రెవెన్యూలోటు రూ. 34,743,38 కోట్లు, ప్రవృత్తాలోటు 68,742.65 కోట్లుగా ప్రతిపాదించారు, ఈ క్రమంలో ప్రభుత్వం ఆర్థిక సంస్కోభంలో ఉందని, అయినా ఏ అభివృద్ధిపని ఆగదని సుప్తంచేసారు. నీఎం పండ్ర బాబు తన దగ్గర దబ్బులేదని, సంపద స్వర్ణపీం చి రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి చేస్తామన్నారు. రహిదారులు అభివృద్ధి, అమరావతి, పొలవరం నిర్మాణం కేంద్ర సహాయంతో నిర్మిస్తామన్నారు. అభివృద్ధిపనులో ప్రజాభాగస్సామ్యం పెరుగుతుందన్నారు. ఆర్థికంగా గత ప్రభుత్వంఎతగా రాష్ట్రాన్ని విధ్యంసంచేసింది సభలో వివరించారు. మొత్తమ్మీద 16 వ అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో ప్రభుత్వం సంకల్పబలాన్ని స్పష్టం చేసింది. మొగా డీఎస్సీ నిర్వహణ, అమరావతి పునర్నిర్మాణానికి కట్టుబడి ఉంటామన్నారు. 10 రోజుల సభానిర్వహణా నేపథ్యంలో డిప్యూటీస్ స్పీకరుగా కనుమూరు రామకృష్ణరాజు ఎన్నికయ్యారు. చీఫ్ విప్, విప్లవ ఎన్నికలు జరిగాయి. చివరి రోజున ఈ పర్యాయం తొలిపారిగా పీఎసీ సభ్యులకు ఎన్నిక జరుగింది. అధికార పట్టానికి పద్ధతి కవితీ కైర్పున పదివి దక్కింది. శాసనసభా నిర్వహణాలో సభా సమయాన్ని వ్యధాకామండా సమయసూటిగా వ్యవహరించారు. ఉభయ సభల్లోనూ ఉపమయ్యమంత్రి పవన్ తనదైన శైలిభిస్సుంగా పుండగావ్యవహరించారు. గ్రామీణాభివృద్ధి, ఇంటిఎంటిమంచి నీరు తదితరంసాలపై ఆయన వివరించారు.

సంపద స్వామివైనే ‘బడ్డటసబ్’లో కీలక చర్చ

వీ 16వ ఆసంస్లి రెండవ సమావేశాలు అత్యంత రసవరంగా జరిగాయి, 2024-25ఆర్థిక ప్రణాళిక (సాలుగునెలలు)కు ఆమోదం, విధి కీలకమైన బిల్లుల సపరట, నూవర్ స్కీ హామీల్స్ పై చర్చ. సంబంధిత బిల్లుల ఆమోదం లక్ష్మింగా ఈ సమావేశాలు జరిగాయి. ఈ నెల 11 నుంచి ఈ నెల 22 వరకు మధ్యలో సూత ఎవల్వెలకు శిక్షణ తరగతుల నిర్వహణ కేసం ఇచ్చిన సెలవు మినహా శాసనసభ నిర్మాలుకంగా జరిగింది. ఆసంస్లి సమావేశాలకు హజరయేయిది లేదని సమావేశాలకు ముందే ప్రొకాంగిన్ పార్టీ నేత వైస్‌జిగన్ ప్రకటించారు. తమకు ప్రతిపక్షేత హోదా, తమ సభ్యులకు మాటల్డాడే సమయం అధికంగా ఇష్టాడం తరిపర అంశాలకు సంబంధించి ఆయన సభకు రావణానికి దిమాండ్ పెట్టారు. దీంతో ఎల్లీవుకుచెందిన 164మంది సభ్యులు మాత్రమే హజరయ్యారు. ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వంపై చేస్తున్న విమర్శనలైపై చర్చించేయడుకొని దమ్ముంటే ఎమ్ముచ్చే జగ్గు ఆసంస్లికి రావాలంటూ ఆ పార్టీ నేతలు సహాలేచారు. ఇదే సందర్భంలో సంభాషిలపరంగా అధికంగా ఉన్న శాసనమండిలీలో వైకాంగైన్ పార్టీ అధికారపక్షంపై విరుద్ధుని పడింది. పీడీఎఫ్ ఎంఎలోసిలు కొన్ని సంయూల్ఫ్ పారికి సహకరింపడంతో అధికార పక్షం కొడ్డిగా ఇబ్బంది పడినా, విపక్షాలను దీటుగానే ఎదుర్కొంది. అధికార పక్షం మంత్రులు నారా లోకప్రే, పొగురు నారాయణ, కింజరపు అచ్చెన్నాయిదు దాదాపు విపక్షాలపై యుద్ధమే చేసారు. అచ్చెన్నాయిదు, నారా లోకప్రేల నడుపు ఒక రకశలో వాడి, వేడి చర్చలు జరిగాయి. ఇష్టారు తగ్గని పరిష్కారి. ఈదశశలో మండలి షైర్కుం మోషైన్ రాజు సమయసూటిగానే వ్యవహరించారు. ఒక్కపై పక్షపాతంతో వ్యవహారిస్తున్నారే అధికార పక్షం ఆరోపణల నడుపు అయన చాలా సమన్వయంతో వ్యవహరించి కౌన్సిల్సు నడిపించారు. రెండు అంశాల విషయంలో మండలి నుంచి ప్రొకాంగైన్ సభ్యులు వాక్యం చేసారు. సాధరణంగా శాసనసభలో ఆమోదితమైన బిల్లులను విపక్ష సభ్యులు అధికంగా ఉన్న కౌన్సిల్ లో మోదించడం అరుదు. అయితే శాసనమండిలీ బిల్లు విషయంలోకాక పెట్టించే చర్చ జరిగినా ప్రభుత్వం పెట్టినఅన్ని

దనండె తమ ప్రభుత్వాస్తుహాదమని చెప్పారు. ఇంటుకోసం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు పారాశాలల్లో 1 నుంచి 12వ తరగతి చదువుతున్న విద్యార్థులు తల్లులకు ఆర్కిసోయిం అందజేసామని చెప్పారు. సూపర్ సిక్స్ ఫోమీల్స్ బాగంగా త్వరలోనే రాష్ట్రంలో మహిళలకు ఉచిత బస్సు ప్రయాణ పథకరం పొరంభిస్తామని మంత్రి వివరించారు. అదేవిధంగా, దీపం-2వథకరం ద్వారా గృహిణులకు ఎటూ మాచు సిలిండర్ల ఉచితంగా ఇస్కుస్సామని గుర్తుచేశారు. ఈపథకరం కింద ఇప్పటికే 5లక్ష మంది గృహిణులు లభిస్తాందుతన్నారని ఆసింభీల్ మంత్రి పయ్యావుల కేశవ్ పేర్కొన్నారు. తల్లికి వందనం, మహిళలకు ఉచిత బస్సు ప్రయాణం కార్బూకమాలపై అమలుషై సిలిం చంద్రభాఖు స్పృష్టతతో ఉన్నారన్నారు. మాజీ ముఖ్య మంత్రి ఆసింభీ సమావేశాలకు రాకుంటే చట్టాలను అనుసరించి చర్చలుంటాయని ఏపీ శాసనసభ స్పీకరు చింతకాయల అయ్యన్న పాత్రుడు స్పృష్టచేశారు. అసింభీలో తనకు ప్రతిష్ఠానేత హాహా ఇప్పలేదని, మైక్రోస్టోరాని, ఎమ్మెల్యూలాగా రెండు నిమిషాలు మాటల్లడేందుకు అసింభీకివైఫ్లడడం ఎందుకని ఎమ్మెల్యే జగన్ అన్న విషయం తెలిసిందే. ఈ అంశంపైచీఫీషిస్ మీబిఎంలో శాసనసభ స్పీకరుచింతకాయల అయ్యన్నపొత్తు, సిలిం చంద్రభాఖు నాయుడు స్పురందించారు. జగన్ అసింభీకి రాకపోతే చ్ఛంగు తన పని తాను చేసుకుపోతుందని ఏపీ శాసనసభ స్పీకరు చింతకాయల అయ్యన్నపొత్తు వ్యాఖ్యా నించారు. ఈ నెల 22వరకూ అసింభీ సమావేశాలు జరుగుతాయని, అసింభీ సమావేశాలు సీరియస్‌గా తీసుకోవాలని ఆయన స్పృష్టం చేశారు.. బిల్లులు, చర్చలకు అనుగుణంగా కొన్ని రోజులు రెండు పూటలు అసింభీ నిర్మిస్తామని అన్నారు. 8 బిల్లులతో పాటు ప్రభుత్వ పాలనీలకు ఆమాదం తెలపాలని నిర్ణయించినట్లు స్పీకరు తెలిపారు. నూతనంగా ఎన్నికెన ఎమ్మెల్యేలు బడ్డెట్స్‌పై అవగాహన పెంకుకోవాలని 39 శాఖలకు సంబంధించిన ప్రతిపాదనల గురించి తెలుసు కోవాలని స్పీకరు అయ్యన్నపొత్తుడు సూచించారు. ఎమ్మెల్యేలు బడ్డెట్స్‌పై అధియానచేసి సభలో చర్చించాలన్నారు. ఎమ్మెల్యేలు తమ వెంట అనుచరుల్ని అసింభీకి తీసుకుని రావటం

తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. ఒక్క ఎమ్ముచ్చే అయినాభోజనం బాగుందని అంటున్నారా అంటూ అధికారులుపై మండిపడ్డారు. సభ్యులకు వేరుగా, ఇతరులకు వేరుగా భోజనం పెట్టార్నా అంటూ నిలదీశారు. అందరికి ఒకేలా భోజనం పెట్టామన్న అధికారులు తెలిపారు. ఒకేలా భోజనం పెడితే తానెందుకు నిలదీస్తానన్న సభాపతి ప్రశ్నించారు. తనకు ఫిర్యాదులు ఎందు ఈచ్చాయో సమాధానం చెప్పాలని తెల్చి చెప్పారు. అనెంబ్లీ అంటే తమాషా అనుకుంటున్నారా అంటూ అధికారులు, కాం ప్రాక్షర్ణమై సభాపతి తీవ్రంగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ఎవరికోసమా అనంట్లీ సమావేశాలు ఆగనని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు స్పష్టంచేశారు. ప్రజా సమస్యల పై బాధ్యతాయుతమైన చర్చజరపడం సభ్యుల బాధ్యతని అన్నారు. ఎమ్ముచ్చేలు విధిగా అనెంబ్లీకి హజుకై సీరియస్‌గా తీసు కోవాలిని సూచించారు. శీఫ్ట్ ఏప్, ఏప్లను రేపు భారుచేస్తామని చంద్రబాబుతెలిపారు. తాను స్నీకర్గా ఉన్న సమయంలో సభలో చంద్రబాబు హండాతనం మాశానిని జన సేన పశ్చానేత నాదెండ్ల మనోహర్ గుర్తు చేశారు. కనీసం15 లోజులైనా అనెంబ్లీ జరగాలని బీజేపీ పక్క నేత విష్ణుకుమార్ రాజు ఆకాంక్షీంచారు. ఏపీ అనెంబ్లీలో రూ. 43,402కోట్లతో అగ్రికల్చర్ బడ్జెట్సును ప్రవేశపెట్టినప్యవసాయ మంత్రి కింజరపు ఆచ్చెన్నుసాయుడు రూ. 43,402 కోట్లతో ఏపీ ప్యవసాయబడ్డెట్, రాయితీ విత్తనాలకు రూ. 240 కోట్లు. భూసారా పరీక్షలక్ష రూ. 38.88కోట్లు విత్తనాల పంపిణీకి రూ. 240కోట్లు, ఎరువుల సరఫరాకు రూ. 40 కోట్లు, పొలం పిలుస్తోంది రూ. 11.31 కోట్లు, డిజిటల్ ప్యవసాయం రూ. 44.77కోట్లు, -ప్యవసాయ యాలాతీరణ 187.68 కోట్లు, వడ్డిలేని రుణాలు రూ. 628 కోట్లు -అన్నదాత సుశీలవ రూ. 4,500కోట్లురైతు సేవాకేంద్రాలురూ. 26.92కోట్లు వాటిద్వారా ఎరువుల పంపిణీ ఇంటీప్రోఫెడ్ అగ్రిల్యూప్స్ రూ. 44.03 కోట్లు పంటలిమిటా రూ. 1,023 కోట్లు ప్యవసాయ శాఖ రూ. 8,564.37 కోట్లు, ఉద్యానవాష రూ. 3,469.47 కోట్లుపట్టు పరిశుమ రూ. 108.44 కోట్లుప్యవసాయ మార్కెటీంగ్ రూ. 314.8 కోట్లు సపకారశాఖ రూ. 308.26 కోట్లుపక్కత్తి ప్యవసాయం రూ. 422.96 కోట్లు ఉచిత ప్యవసాయ విష్యుత్త రూ. 7,241.35కోట్లు సీటిపొరుల ప్రాజెక్టుల నిర్వహణ రూ. 14,637.03 కోట్లు తదితర కేటాయింపులు జరిపారు. ●

ఫుంటా విజయకుమార్

నీ నమూ రంగంలో పేరుసాధించిన
నీ నాటీసులు గాని, ఇతర విభా
గాలకు చెందిన వారుగాని యదే
ఘృతా ఏడైనా మాల్హాడువచ్చునా?
ఇతర ఏరంగంలోకైనా ప్రవేశించి
అక్కడ కూడా రాజ్యమేలేపుయత్తుం

అత్యన్తానికి చేయవచ్చునా? చాలా కాలం సంచే వర్షసీయాంశమవుతున్న విపర్యం ఇది. ఇటీవల నిచీ కస్తూరీఖాళ్లులు వివాదంతో కొచర్చ మరో పౌరి తెరపై వచ్చింది. నటీసంబులు సినిమా రంగంలో పొపులరైన తర్వాత వ్యాపారరంగంలోకే, రాజకీయ రంగంలోకే ప్రవేశించడం, అక్కడ కూడా కొండరు రాణించడం సాధారణమైపోయింది. దక్కిణాదిలో తమిళనాట ఈధోరణి ఎవ్వువగా కనిపిస్తుంది. దక్కిణాదిలోని నాలుగు ప్రథాన భాషల చలన వితరంగాలు మద్రాసు (చెన్నె) లోనే మొదటి సంచి వర్షిల్లడంతో ప్రభావం పరస్పరం పడి తమిళుల తర్వాత తెలుగు నటీసంబులు రాజకీయాలలో రాశిస్తూవచ్చారు. కొండరు వ్యాపార రంగంలోను ప్రముఖులయ్యారు. మరికొండరు సాహిత్య, ఆధ్యాత్మిక రంగాలలోను రాణించిన వారున్నారు. అయితే కొండరు మిడి మిడిజూనంతో 'హక్క స్వాతంత్యం' ఉన్నది కదా అని యదేశ్వర్గా ప్రకటనలు చేస్తేనే సమస్యలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయి. ఇటీవలి కస్తూరి వివాదం అటువంచేందే. తమిళనాడూలోనితెలుగువారిపై చేసిన వ్యాఖ్యలు ఆమె అర్సపయ్యేవరరు తీసుకు వెళ్లాయి. గత శనివారం (16, నవంబరు) కస్తూరిని ప్రాదుర్బాధాలో అర్సపు చేసి చెప్పులోని ఎగ్గుర్ కోర్పులో హాజరు పరచగా ఆమెకు 14 రోజుల పించాడివిధించి జైలుకు పటించారు. అయితే తాను సింగిరి మదర్ నసీ స్టేపల్ ఏబుల్ చెల్లి ఉన్నదనీ చెప్పడంతో, కోర్టు సానుభూతితో కేసును విచారించి ఐదురోజులలోపునే బెయిలు మంజూరు చేసింది. అయితే అసలు వివాదం అక్కడి తో ముగియడనే చెప్పాలి. అది మరికొన్ని మలుపులు తీరుగుతూ కొత్తవివాదాలను సృష్టిస్తున్నట్లుగా కనిపిస్తోంది. నవంబరు 4న తమిళ ప్రాహృతి సమేక్షనానికి ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన కస్తూరి శంకర్ మాట్లాడుతూ 300 సంపత్తురాలి శ్రీతం రాజుల కాలంలో అంతిమపర మహిళలకు సేవ చేయడానికి వచ్చినవారే తెలుగువారని వ్యాఖ్యానించారు. అదే తర్వాత సంచలనంగా దుమారం రేపింది. అటు త్వాపులు, తెలుగువారు కూడా

‘తెలుగు’ రండ!

వి ప్రసాద్

ఇతర నాట్ల వ్యతిరేక కూడామి దేశాల్లో ఎక్కడ పర్యాచీంచినా ఆరెస్టు కాబోర్న్సు భీమా ఉంది. ఇప్పుడు అదెవిధంగా ఇజ్యాయోర్ ప్రధానికి సైతం అమెరికా మిత్రేశాలన్నీ కూడా బ్రదత్ కల్పించే అవకాశాలు కూడా లేకపోలేదు. ఇప్పటికే అమెరికా ఈ వారంట్ల జారీని తీవ్రంగా ఖండించింది. అంతర్జాతీయ ట్రైమినల్ కోర్టు ఏర్పాటుకు 1998 లో లోమ్హల్ జిరిన అంతర్జాతీయ డివ్యుడంలో 124 దేశాలు సంతకాలు చేసాయి. అందులో యుకె కూడా ఉంది. పసిసి చట్టాన్ని 2001లో యుకె కూడా అమోదం తెలిపింది. ఈ చట్టం ప్రకారం ఎప్పరైనా సరే పసిసి అరెస్టు వారెంట్ జారీ అయి తమ దేశంలోకి వస్తే వాటి ఆధారంగా అదువులోకి తీసుకుని ఆడశ కోర్టులో హాజరు విచిత్ర అ తర్వాత హేగోలోని అంతర్జాతీయ కోర్టులో ప్రవేశపెట్టాలిగి ఉంటుంది. అప్పుడు ఆ కోర్టు విచారణ ప్రారంభిస్తుంది. ఇప్పుడు ఇజ్యాయోర్ మిత్రేశాలు అమెరికాతో పాటే ఆగ్రాజ్యం మిత్రేశాలు కూడా అమెరికా నిర్మియాన్ని గౌరవించాలిగా ఉంటుంది. అలాగే అడ్జెంట్స్ నా కూడా అరెస్టు వారంట్లు జారీ చేయడాన్ని ఖండించింది. యూరోపియన్ యూనియన్ మాత్రం అంతర్జాతీయ చట్టం జారీచేసిన వారంట్లను గౌరవించాలిగి ఉంటుందని, స్వాయంసూత్రాలవు అనుగుణంగా నడువుకోవాలిగి ఉండని చెప్పతూ యూరోపియన్ యూనియన్లోని దేశాల్లో ఎక్కడ పర్యాచీంచినా అరెస్టు అవకాశం లేకపోలేదన్న సంకేతాలిచ్చింది. అందువల్లనే ఇప్పుడు రఘ్య అధ్యక్షుడు పుత్రిన్కనీ, ఇజ్యాయోల్స్ ప్రధాని బెంజమిన్ నెత్నాయిచు కానీ తమ మిత్రేశాలు మినహా మరకడ్కా పర్యాచునకు పెళ్ళకపోవచ్చు. అయితే పుత్రిన్లాంటి మొమండిషైర్యం నెత్నాయిచులోకూడా అంతకుమించే ఉన్నాన్ని. అందువల్ల ఇద్దరూ కూడా ఇప్పుడు బసిసి వారంట్లను బేఫాతరించేసిన నేతులుగా ప్రస్తుతం చరిత్రకొర్కురు. అయితే పసిసి ఏవిధంగా స్వందిస్తుందన్నదే ఇప్పుడు మిలియన్ డాలర్ ప్రశ్న పసిసి భవిష్యత్తు కార్యాచారు ఆధారంగానే ఈ నేతల భవిష్యత్తు ఉంటుందని నిస్సిందేపాంగా చెప్పవచు. ●

దేశంలో ఈ కీచకవర్షం ఇంకెన్షాట్సు?

ఫిసింబర్ 2012లో దేశ రాజుచాని ఫిల్మ్లో జరిగిన నిర్వయ అపొత్తుచార సంఘటన యావత్ దేశాన్ని కుదిపేసిన నేప త్వంలో అలాంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా నేరస్తులను ఉచ్చపాదంతో నలిపివేసేందుకు లోకసభలో మార్చి19, రాజ్యసభలో మార్చి 21,2013 నిర్వయ చట్టం” ఆమాదం పొంది అమలులోకి వచ్చినప్పటికీ పరిస్థితిలో వీస మెత్త మార్పుచార రాకపోవడం అయిత్త శోచిసాయం. దేశంలో సగటున ప్రతి 16.6 నిమిషాలకు ఒక అత్యాచారం జరుగుతోండన్న విషయం మనలో ఎందరికి తెలుసు? నేప నల్ క్రైమ్ రికార్డ్ బ్యార్లో (ఎస్టిఆర్టీ) అధ్యయనం ప్రకారం రాజుచాన్లో ప్రతి గంట37 నిమిషాలకు, ఉత్తరప్రదేశ్ 2 గంటల 22 నిమిషాలకు అత్యాచారాలు జరుగుతుండగా తరువాత స్టానాల్లో మధ్యపదేశ్, మహారాష్ట్రలున్నాయి. అంధ్రప్రదేశ్ ప్రతి 14 గంటల 6 నిమిషాలకు, తెలంగాణలో 10 గంటల 45 నిమిషాలకు మహిళల్లు అత్యాచారాలు జరుగుతున్నట్లు ఎన్సి అర్ బి నివేదిక ద్వారా తెలుస్తోంది. మన దేశంలో కొన్ని కరినమైన చట్టాలున్నప్పటికీ అవి అత్యాచారాలను అరికట్టడంలో నిస్సహాయంగా మిగిలిపోతున్నాయి. కోల్కాతలో డాక్టర్ రై అత్యాచారం, హత్య కేసు దావానలంంా వ్యాపించి దేవమ్యాప్తంగా వైమ్యల నిరసనల కు, ప్రజాందోశనలకు దారింపింది. ఈ సంఘటన వెలుగులోకి వచ్చినప్పటికీ సంది విభిన్న కథనాలు, దిగ్వాంతికమైన నివేదికలు బయలుకు వసుండడంతో పొలీస్ నుంచి మాత్రం వాటిని నిరాదారమైన నివేదికలుగా కొట్టిపోదేన్ను, నిర్ధారణ లేకుండా నక్షి సమాచారాన్ని వ్యాప్తి చేయివద్దని ప్రతి ఒక్క రిస్ కేరింది. బాధితురాలి ఎముకలు విరగడం లాంటి వార్తలను, ఇతర కోణాలను అశాఖ ఇప్పటికే తోసిపుచ్చింది. రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, వైద్యశాఖ మంత్రి, హోం మంత్రి స్వయంగా తానే అయినప్పటికీ, మమతా బెనర్జీ కి కేసలో పోక్కంగా నిందితులను కాపాడేందుకు ఉదాసీన వైఫలిష్టు న్నారని సర్వత్తా విషయాలు వస్తున్న నేపథ్యంలో కోల్కాతా ప్రా కోర్టు కేసును సిబిపాకి అప్పగించింది. ఈ కేసును సుమార్చోగా స్కీరించిన సుప్రేం కోర్టు నేరాన్ని ఉద్యమయే గుర్తించినప్పటికీ కళాశాల ప్రిన్సిపాలర్ అది అత్యహత్య అన్న ట్లు సమాచారం అందించే ప్రయత్నముచేయడం, మృత్యుధేహం బాధితురాలి బంధువులకు అప్పగించిన మూడు గంటల తరువాత రాత్రి 11.45 గంటలకు ఎఫ్సిపార్ నమోదు చేయడం పట్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, పోలీస్ శాఖ, కళాశాల అధికారుల వైఫలిష్టు తీవ్ర అనహనం వ్యక్తం చేస్తూ దర్శావ్యాపి నివేదికను 24గంటల్లో సమయించాలని ఆడించింది. ఇది లా ఉండగా ఇటీవల మహారాష్ట్ర, బధ్యపూర్లోనే ఓ పారశాలలో నాలుగేళ్ళ బాలిక టూయిల్లో ఉండగా పుట్టం చేసే నెపంతో లోపలికెళ్ళిన స్వీపర్ వారిపై లైంగిక వేధింపులకు పొల్చాడడం తీవ్ర ఉప్పుత్తకు దారితీసింది. దేశ వ్యాప్తంగా ఇలాంటి ఉండతాలు ప్రతిలోజు భేటుచేసుకుంటూనే ఉన్నపుటికీ కొన్ని మాత్రమే వెలుగులోకి వస్తున్నాయి. 2012లోనే లైంగిక వేధింపులనుండి బాలలున రక్తించాడి ఖారత ప్రభుత్వం లైంగిక నేరాల నుండి పిల్లలరక్షణ చట్టాన్నిఅమోదించినప్పటికీ 2016 నుండి 2022 నాటికి బాలికలపై అత్యాచారాలు 96.8 శాతం అధికంకాగా కేవలం 2022 లోనే 38,911 కేసులు నమోదుకావడం మాసపత్రం ఉన్న ఎవరివెన్నులోనైనా పటుకు పుట్టించకమానదు. ఇలాంటి నేరాలలో కసీనశిష్టు 10సంవత్సరాల నుండి జీవిత భైదుగా పొడిగించే అవకాశంతోపాటు బాధితప్పే 12వర్ష లోపు ఉంటే మరణిశ్శే విధించడం, నేరస్తు 16వర్ష వయస్సు దాచితే బాలనేరుస్తుడిగా పరిగణింపకపోవడం లాంటి మార్పులు చేసినప్పటికీ కేసుల సంబంధాలో తగ్గడల ఉండడం లేదు. కారణం 2019నాటి ఎస్టిఆర్టీ సమాచారం

యేచన్ చంద్ర శేఖర్

ప్రకారం, దేశంలో ప్రతిరోజు సగటున 88 అత్యాచారాల జరుగుతున్నప్పటికీ 27.80 శాతం కంచే తక్కువ కేసుల మాత్రమే నేరం నిరూపించబడి నేరస్తులు శిక్షింపబడుతున్నారు. నేర నిరూపణ శాతం తక్కువగా ఉండటంట్టె అదోచ్చ వ్యక్తం చేస్తూ, 90 శాతం కేసులలో నేరస్తులు నిర్దేశమలగా శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటున్నారని సుప్రతీంటోర్చు కూడా ఆప్రాయపడింది. అత్యాచారం ఒక ప్రైమినల్ నేరం కావడం

దీని విచారణకు నిర్మిషమైన కాల పరిమితి లేకపోవడంతో కీలకమైన సాక్షాత్కారాలను సులభంగా తారుపారు చేయగలగడ వల్ల తగినంత సమయం గడిచిపోతే అత్యాచారం నేరం గిందిన నిరూపించడం కష్టమవుతుంది. అత్యాచారం నేరాసిన నిర్ధారిస్తున్నప్పుడు రూజువు చేయవలసిన బాధ్యత ఎల్ల ఘడూ ప్రాసిస్కూల్స్‌పన్స్ ఉంటుంది. శిక్ష కూడా దాదాపు పుగా గా ప్రాసిస్కూల్స్‌టీప్స్ సాక్ష్యంట్టె ఆధారపడి ఉంటుంది. దీని పాటు చట్టంపట్ల నేరస్తులలో భయం లేకపోవడం, అందు బాటులో ఉన్న చట్టాల అమలులో అలసత్యం, పేలవమైపోలీస్ న్యాయ వ్యవహారాలు, నేరస్తుడులు) పలుకుబడి వరు

నికి చెందినవారైతే బాధిత వ్యక్తి వారి బంధువులు చట్టమయిన వర్గాలకు వెనుకంజ వేయడం, ఒకవేళ వారు ఛైర్యాగ్రహించేని అందుకు ఉపక్రమించినప్పటికీ కేసులో పురోగ్రథ ఉండకపోవడం నేరస్తులు పెట్టికపోవడానికి కారణమవుతున్నాయి. దేశంలో ఇలాంటి అమానవీయ సంఘటనలు జరిగి వ్యవస్థ సాధారణ ప్రజలు, రాజకీయ పార్టీలు, మీచియా, స్వాధ్యాంద సంస్కరులు, స్ట్రీ అభ్యర్థయ సంఘాలు ఆత్మంత అవేశకవేశాలతో పాలాపాంగులా అట్టుడికి పోయి కొవ్వొత్తుల ర్యాలీలు, బందీలు, రాస్టర్లోలు, జిందాబాద్, ముద్దూబాద్ నినాదాలతో హోర్టెర్లిస్టార్లు. కొన్ని టీఫీ చానెట్లు తపటీల్సీఎల్సీ పెండుకోవడం కోసం ప్రైలింగ్లు, వరువు కథానాలు ప్రసారం చేస్తూ స్సీయు లభ్యాపాందెందుకు ప్రయత్నిస్తుంటాయి. అంతేత్తు సమస్య మూల కారణాలను తెలిసుకుని దానిని పరిష్కరించేందుకు నడుం బీగించరు. అధికారంలో ఉన్న ప్రభుత్వాలు కూడా కేవలం పట్టాలు రూపొందించి చేతులు దులుపుకుంటాయి తప్పనిస్తిప్పెన కార్యాగచణతో సమస్య పూర్వాపరాలను శాస్త్రీయంగా అధ్యయనం చేసి పరిస్థితిని మెరుగుపరచే ప్రయత్నం చేయాడు. దీనికితోడు పోలీసుసాఖ, మనన్యాయ వ్యవస్థ ఉదాసీన పైబిరి కూడా పరిస్థితి నినాటికీ మరింత దిగజారేందుకు దోహదపడుతున్నాయి. ఇలాంటి సంఘటనలో సాధారణంగా పరువుకు భయపడి కొండరు బాధితులు ఫిర్మాయు చేయాడానికి ముందుకు రాకపోగా, మరికొన్ని సంరాయాలలో పోలీసులు త్వరితగతిన నిందితులను గుర్తించి కేసులు నమోదుచేసి నేరాలోపనమ రుజువు చేసి సెక్షన్లలు న్యాయసాాలలో ప్రవేశపుల్కిపోవడం, న్యాయసాాలు ఇలాంటి కేసులను కూడా సాధారణ కేసుల మాదిగించా వాయిదా వేయడంతో నేరస్తులలో పరివర్తనరాకపోగా మరిన్ని అఫ్యాయత్వాలకు కారణమవుతోంది. 16 డిసెంబర్ 2012 నాటి నిర్మయ

నేరం బుజువు కావడంతో 13మంది నేరస్తులలో నలుగురికి డిటీన్యూయర్స్‌నం సప్పెబర్ 2013 లో ఉరికొచ్చ విధించగా మార్చి 2014 హైకోర్టు ఆ తరువాత మే 2017లో సుప్రీం కోర్టు ఉరికొచ్చను భారూరుచేసాయి. నేరస్తుల క్రమాభిష్క అబ్బోర్డు నను జనవరి 2020 రాష్ట్రపతి తోనే వుపుడుంతో, ఎట్లుకేలకు న్యాయమూర్తి జిస్ట్ డాయ్ రెండర్ రాజు ఉత్తర్వుల మేరకు ఫిబ్రవరి 1, 2020 న శిహార్ జైలులో ఉనితీసారు. మొక్కె వంగనిది మాణై వంగునా అనుస్తులు ఉపాధ్యాయులు పాఠ శాల స్థాయి నుండి విద్యార్థులకు ఈ విషయంపై అవగా హన కల్పించడం, ఇలాంటి చర్యలకు పాల్పడడం అపరా ధం అన్న భావన వారి మదిలో బలంగా నాయకు నేలా చెయ్యడంతో పాటు తల్లిదండ్రులు ఖాళీతంగా తమ సంతా నం కోసం కొంత సమయం కేటాయించి ప్రత్యేకంగా హరోక్రైస్ ప్రభావం అధికంగా ఉండే యుక్తవయసులో వారి ప్రవర్త నను నిశితంగా గమనిస్తూ వారు సంతృప్తర్న దిశలో పయ నించేలా చేయాతనందించాలి. అత్యాచార సంఘటనలలో నేరస్తు లను కరినితికిరినంగా శిక్షించాలి. ఈ శిక్ష కోస్చి నెలలు/ యెళ్ళు జైలుఇళ్ళ, జిరిమానాతో సరిపెట్ట కూడదు. భారత రాజ్యాంగం ద్వారా సిద్ధించే అన్ని హక్కులను, పాస్సిపోర్, డ్రైవింగ్ లైసెన్స్, ఆధార్ కార్డ్, బ్యాంక్ అకౌం ట్లును కనీసం పడేళ్లపాటు రద్దు చేయాలి. అవసరమైతే చట్ట సపరిణ చేసేందుకు అన్ని రాజీకేయపార్టీలుపకాబిప్పెకి రావాలి. ప్రగతిశీల భూవాలు గల సాధారణ పొరులు, స్వ చ్ఛంద సంఘూలు ఈ అంశంలో అన్ని రాజీకేయ పార్టీలపై వట్టిది పెంచే బాధ్యతను తమ భుజస్సుధాలపైవేనుకోవాలి. భారత న్యాయ వ్యవస్థ ఈ సమస్య తీర్మత దృష్టి, కేసు లను విచారించడానికి ప్రత్యేక పోస్ట్‌ప్రైస్ కోర్టులు ఏర్పాటు చేయడంతో పాటు విచారణప్రక్రియ పూర్తి చేయడానికి నిరిప్పమైన కాలపరిమితి విధించాలి. ●

